

COMITATUS
ARMAGH.

Vrsus ad latus orientale Comitatus Armagh prætenditur, ita ut ab Oriente Neury flumine, ab Austro Louth Comitatu, ab Arcto Aqua Nigra quasi circumdetur. Regio totius Hiberniæ,

ut à Prorege Devonæ Com. subinde audiui, solo lætissimo & maxime luxurianti, adeo ut si quid ad fecundandum injiciatur, quasi designatum sterilecat. *Fewes* regiuncula Turloghi Mac-Henry, è familia O Neal prima occurrat, sylvis obsita & paludibus invia. Inde Orry sylvis indiga, ubi habitat O Hanlon, & propugnaculum Mont-Norris à Carolo Barone Montroy Prorege positum, atque in honorem Ioannis Norris, sub quo tyro militaverat, nominatum.

Ad octavum hinc milliare prope Kalin fluv. Armacha cernitur sedes Archiepiscopalis & totius insulæ Metropolis. Ab Armacha Regina hanc dictam fabulantur Hibernici, sed mihi eadem esse videtur, quam *Dearmach* vocat Beda; & *Roborum campum*, ex lingua Scotica sive Hibernica interpretatur. Loco *Drumsailich* nomen erat priusquam S. Patricius ibidem civitatem egregiam situ, forma, quantitate, ambitu, Angelicis, (ut ait ille) designatam indicis extruxisset. Patricius, inquam, ille qui natione Britannus, S. Martini è forore nepos in Baptismo dictus

Suat, venundatus in Hiberniam, ubi pastor Regi Miluc, postea à S. Germano cui discipulus erat *Magonius*, à Cœlestino Papa *Patricius*, id est, Pater civium vocatus, & ab eo transmissus ad Hiberniam fide Christiana imbuendam. Quam tamen antea à nonnullis ibidem fuisse receptam è vetusto Synodali colligitur, in quo ipsius Patricii urgetur testimonium contra abra-

rationem sive tonsuram sacerdotalem quæ tunc temporis in Hibernia in usu erat; scilicet qua anteriore tantum capitis parte tondebantur, & non in coronam. Cujus tonsuræ subulcum quendam Regis Lagerii filii Nelli authorem fuisse contemptim innuit, & ejus ævi authores Simonis Magi, non B. Petri tonsuram fuisse clamitarunt. Hoc loco circa annum Salutis DCX monasterium extruxit celeberrimum Columbanus: Ex quo plurima postea monasteria per discipulos ejus & in Britannia, & in Hibernia propagata sunt. De hac S. Bernardus. In honorem S. Patricii Hiberniæ Apostoli qui hic vivens præfuit, & mortuus requievit, totius insulæ sedes est Archiepiscopalis & Metropolis, & in tanto olim veneratione ut non modo Episcopi & sacerdotes, sed etiam Regum & Principum universitas subiecta fuit Metropolitanis in omni obedientia, & unus ipse omnibus præfuit. Verum mos inoleverat pessimus quorundam dia-

Hibernia.

bolica ambitione potentum sedem hanc sanctam hereditaria successione obtentum iri, nec patiebantur Episcopari nisi qui essent de tribu & familia sua. Nec parum processerat execranda hæc successio decursis in hac malitia quasi generationibus quindecim.

Laxata ita temporum decursu Ecclesiastica in hac insula disciplina, cum in villis & civitatibus plures pro Metropolitanis arbitrio mutarentur & multiplicarentur Episcopi, ad rem restituendam Ioannes Papius Cardinalis huc ab Eugenio Quarto Pontifice Romano transmissus erat, ut qui tum vixit Anonymus scripsit hisce verbis: Anno Domini MCXLII Ioannes Papius Cardinalis ab Eugenio IV P. R. missus cum Christiano Episcopo Lismoriense totius Hiberniæ Legato in Hiberniam venit. Idem Christianus in Mell Consilium celebravit, cui interfuerunt Episcopi, Abbates, Reges, Duces, & majores natu omnes Hiberniæ, quorum consensu Archiepiscopatus constituti sunt quatuor, Armachanus, Dublinensis, Casiliensis, Toamentis. Quibus præfuerunt eo tempore Gelasius, Gregorius, Donatus & Edanus, Ioannes Cardinalis benedicens Clero Romanam reversus est. Antea enim Hiberniæ Episcopi à Cantuariensibus Archiepiscopis consecrati soliti ratione Primatus quem in Hibernia habuerunt. Hoc agnoverunt cives Dublinenses cum Gregorium Episcopum Dublinensem electum ad Radulphum Archiepiscopum Cantuariensem consecrandum mitterent, his verbis: Antecessorum vestrorum magisterio semper nostros libenter subdimus, à quo recordamur nostros accepisse dignitatem ecclesiasticam, &c. Quod certo constat ex antiquioribus etiam literis Murchertachi Regis Hiberniæ ad Anselmum Cantuariensem, pro Episcopis Dubliniæ & Waterfordiæ ordinandis, & Regis Gothrici ad Lanfrancum ejus decessorem pro Patricio quodam Episcopo, Lanfrancique ad Therdeluacum Hiberniæ itidem Regem, apud quem conqueritur Hibernicos pro arbitrio suo sibi copulatas uxores nulla canonica causa interveniente relinquere, & alias quaslibet, vel sibi vel relictæ uxori consanguinitate propinquam, sive quam alius simili improbitate deseruit, maritali, seu fornicaria lege punienda sibi temeritate conjungere. Quibus vitiis si hæc gens etiam ad hæc nostra usque tempora non laborasset, & certius apud eos jus fuisset successionis, & tam procures quam plebei non tanto scelere ob patrimonia cognato sanguine effuso se contaminassent, nec tanta infamia apud exteris gentes ob hæc flagrassent. Sed hæc extra curriculum.

Archiepiscopalis illa dignitas non diu constituta fuit, cum Vivianus Legatus Pontificis eandem denuo confirmavit; ut minuenda eorum videatur opinio qui Armachanum Archiepiscopum priorem & potiorum quam Cantuariensem habere in Oecumenicis Conciliis locum antiquitatis ratione asserunt, cum institutione sit multis seculis posterior. Nec

N

pro

Flatesbur
rius ea-
dem fere
habuit.

Primatus
Episcop.

Dignitas
Archiep.